

Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΕΝΑ

Δημοσιογράφου - Συγγραφέως

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΕΝΑΣ

Ἡ Ἀμερική, ἡ μεγάλη καὶ κραταιὰ αὐτὴ Ὑπερατλαντικὴ Δημοκρατία, ποῦ τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη τῆς ἔχουν ἀπλωθεῖ σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἡ πατρίδα τοῦ Οὐασιγκτῶνος, τοῦ Τζέφερσον, τοῦ Λίνκολν καὶ τόσων ἄλλων ἱστορικῶν μορφῶν, ἡρώων καὶ θεμελιωτῶν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς, δὲν εἶναι μονάχα γνωστὴ καὶ ἀκουστὴ γιὰ τὸν πλοῦτο τῆς καὶ τὸν τεράστιο ἀληθινὰ μηχανικὸ ἐξοπλισμὸ τῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς φιλελεύθερους δημοκρατικοὺς θεσμοὺς καὶ τὸν ἀνώτερο πολιτισμὸ τῆς.

Γιὰ μᾶς ἰδιαίτερα τοὺς Ἕλληνας, ἡ μεγάλη αὐτὴ χώρα, εἶναι ἰδιαίτερα προσφιλὴς καὶ ζωτικότερα ἐνδιαφέρουσα κ' ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν συμπατριωτῶν μας (τὸ 1)8 περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πατρίδος μας) ζῆ ἐλεύθερα καὶ εὐημερεῖ μέσα στοὺς κόλπους τῆς, μετέχων κ' ἀπολαμβάνων ὅλων τῶν ἀγαθῶν τῆς εὐνομίας καὶ τῆς ἰσότητος.

Ἡ σταδιακὴ ἐγκατάσταση τόσων ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων μεταναστῶν (1.000.000 περίπου) στὴ μακρινὴ αὐτὴ χώρα καὶ ἡ δημιουργία κέντρων ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ οικονομικῆς δραστηριότητος μέσα στοὺς κόλπους τῆς, εἶναι ἀπὸ τὰ ἐκπληκτικότερα φαινόμενα κ' ἀπ' τὰ λαμπρότερα ἐπιτεύγματα ποῦ ἀναφέρει ἡ ἱστορία τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ στὶς σελίδες τῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμα τοῦ Ἰάσονος — τοῦ πρώτου μυθικοῦ μετανάστου — καὶ τῆς θρυλικῆς ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας του, τῶν ἀπωτάτων ἑκαίων μυθικῶν χρόνων, μέχρι τῆς σήμερον.

Χρειάστηκαν βέβαια, διαδοχικοὶ χρονικοὶ σταθμοί, στὴ μακρότατη κ' ἀσταμάτητη αὐτὴ πορεία τοῦ ἑλλήνα μετανάστη, ποῦ ἡ ἀδυσώπητη μοῖρα τῆς φυλῆς του, ὤθει καὶ κινεῖ αὐτὸν πάντα πρὸς τοὺς ἀγνωστους κόσμους, γιὰ νὰ συντελεσθῇ τὸ θαῦμα!

Ἐνδιαφέρον θὰ ἦταν βέβαια, νὰ γνωρίζαμε ἐκείνους ποῦ ἔκαναν τὴν ἀρχή, πότε δηλ. πρωτοπάτησε ἑλληνικὸ πόδι στὴν εὐλογημένη αὐτὴ Γῆ τῶν δολλαρίων καὶ ποιοὶ ἦταν οἱ ἥρωικοὶ ἐκεῖνοι πρόδρομοι καὶ πρωτομάρτυρες ποῦ ἀνοιξαν τοὺς ὑπερωκεανίους δρόμους στὰ διαδοχικὰ μετέπειτα караβάνια τῶν μεταναστῶν ποῦ τὴ κατέκλυσαν. Τοῦτο ὅμως χρῆζει μελέτης κ' ἔρευνας πολλῆς κ' ἀποτελεῖ θέμα ποῦ ἀφορᾷ τὸν ἱστορικὸ.

Πάντως ὑπάρχουν πηγές ποῦ μᾶς παρέχουν ἐνδείξεις ὅτι, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ ἀκόμα τοῦ Κολόμβου, ὑπῆρχαν ριψοκίνδυνοι τυχодиῶχτες Γραικοί, ποῦ πλανιόνταν γύρω ἀπ' τὰ ὄρια τῆς ἀγνωστῆς (τότε) νέας ταύτης Γῆς πρὸς ἀναζήτηση τύχης, εὐκαιρίας δηλαδή, γιὰ τὴν ἀπόκτηση χρυσοῦ...!

Σύμφωνα μ' αὐτὲς — τὶς ἐνδείξεις — οἱ πρώτοι Ἕλληνες μετανάστες στὴν Ἀμερικανικὴ Γῆ, ἀναφαίνονται κατὰ τὸν 16^ο πρὸς τὸν 17^ο αἰῶνα, μεμονωμένοι βέβαια καὶ σποραδικοί, ναυαγοὶ μᾶλλον ἢ καὶ στασιαστὲς πληρωμάτων ὠκεανοπόρων πλοίων, ποῦ κείνους τοὺς καιροὺς, θαλασσοδέρνονταν γύρω ἀπ' τὶς ἄξενες (τότε) ἀκτές τῶν πλουτοφόρων τούτων κτήσεων κ' ἀποικιῶν τοῦ Στέμματος τῆς Βρεταννικῆς Αὐτοκρατορίας.

Κατὰ τὸν 18^ο αἰῶνα, ἀνευρίσκουμε ἱκανὸ ἀριθμὸ ἑλλήνων μεταναστῶν ἐκ τῆς δούλης (τότε ἀκόμα) Ἑλλάδος,

Λαογράφος, δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς ἐκ Κεραμιδίου τοῦ Βόλου. Ἐνθουσιώδης πατριώτης καὶ ἐκ τῶν γλαφυρωτάτων συγγραφέων. Διὰ τῆς περιγραφῆς του ζωντάνεψε τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς Θεσσαλίας καὶ ἔδωσε ἀνάγλυφον τὴν παλαιὰν ζωὴν τῶν Θεσσαλῶν. Διαμείνας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Ἀμερικῇ εἰργάσθη διὰ τὴν πρόοδον καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν, αἱ δὲ ἀνταποκρίσεις του ἐξ Ἀμερικῆς εἰς τὰς Θεσσαλικὰς ἐφημερίδας ζωντανεύουν τοὺς πόθους καὶ τοὺς καύμους τῶν ξενητευμένων συμπατριωτῶν μας. Συνεργάτης εἰς πολλὰς ἐφημερίδας τοῦ Βόλου καὶ τοῦ Περιοδικοῦ «Ξένια» ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα διὰ τὴν διάσωσιν τῶν πατριῶν ἠθῶν καὶ ἔθιμων τῆς Θεσσαλίας. Εἰς ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν μας.

ἐγκαταστημένων στὴ Ν. Ὑόρκη, τὴ Ν. Ὀρλεάνη καὶ σὲ διάφορα ἄλλα παράλια ἀστικά κέντρα κ' ἀγροτικά διαμερίσματα τῆς χώρας, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ μαρτυρεῖται, καὶ ἐκ τοῦ ἰδρυτικοῦ τοῦ ἑλληνοορθοδόξου Ἰναοῦ τῆς «Ἀγίας Τριάδος» στὴ Ν. Ὀρλεάνη, ἀναγερθέντος κατὰ τὸ 1864, κ' ἐξ ἄλλων ἐπίσης περιστατικῶν καὶ στοιχείων.

Ἀπὸ τὰ μέσα ὅμως τοῦ 19^{ου} αἰῶνος καὶ μέχρι τῶν πρώτων δεκαετηρίδων τοῦ παρόντος — ὁπότε μὲ τὸν γνωστὸ νόμο περὶ ἀναλογιῶν, ἐτέθησαν οἱ ἰσχύοντες φραγμοὶ καὶ περιορισμοὶ — ἡ μεταναστευτικὴ κίνησις τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν Ἀμερικῇ ἐντείνεται καὶ τὸ ρεῦμα ὁλονὲν ὀγκούμενο, προσλαμβάνει μορφή καὶ διαστάσεις ὁμαδικῆς φυγῆς πρὸς τὴ Γῆ τῶν δολλαρίων... ἀνθρώπων ἐκ τῶν φτωχότερων τάξεων τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ πρῶτο, βραδύτερα ὅμως καὶ μετέπειτα κ' ἐκ τῶν ἀστικῶν κέντρων, πολιτῶν μορφωμένων, ἐπιστημόνων, κληρικῶν, καλλιτεχνῶν, διδασκάλων κ.λ.π.

Οἱ συνθήκες βέβαια τῆς ζωῆς καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τῆς ἐργασίας κατὰ τὰ πρῶτα στάδια, ἦσαν ἀφάνταστα σκληρῆς καὶ στενάχωρες, γιὰ τοὺς πρωτόβγαλτους ἰδίᾳ ἐκείνους μετανάστες, ποῦ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ κινῶνται καὶ νὰ διαβιοῦν μέσα σὲ ξένη κ' ἀγνωστὴ χώρα, ἀνάμεσα σ' ἓνα πολυσύνθετο κόσμο, ἀποτελούμενο ἀπὸ κάθε καρυδιάς καρῦδι, χωρὶς τὴ γνῶσιν τῆς γλώσσας τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς καὶ χωρὶς ἄλλα ἀνώτερα γραμματικὰ ἐφόδια καὶ στοιχεῖα.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως, δημιουργοῦνται Βάσεις καὶ Σταθμοὶ — πρώτων βοηθειῶν, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα — σὲ κάθε πολιτεία (καφενεῖα, ἐστιατόρια καὶ λοιπὰ κέντρα ἑλληνι-

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἐπίλεκτον μέλος τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἰδρύσεως τοῦ εὐεργετικῶς καὶ εὐφήμως δράσαντος Θεσσαλικοῦ Συλλόγου «ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ», τοῦ ὁποῦ ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Πρόεδρος. Ἀφῆκεν ἀγαθὴν μνήμην εἰς ὄλους τοὺς συμπατριώτας διὰ τὴν ἐξάαιρετον δράσιν, ἴδια κατὰ τὰς πολὺ κρίσιμους στιγμὰς ποὺ διήρχετο τὸ Ἔθνος μας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΠΟΥ

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΤΣΙΓΚΑΡΙΔΑΣ

Ἐκ Πύλης τῶν Τρικάλων. Εὐρίσκειται εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βοστώνης Μηχανολόγος - Ἡλεκτρολόγος. Τυχάνει ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐργοστασίου «Microwane», ὃ κύκλος δὲ τῶν ἐργασιῶν του φθάνει καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΡΟΦΥΛΛΟΥ

Ἐπίλεκτον μέλος τοῦ «Ἀσκληπιῦ», Συλλόγου ἐκ τῶν πλέον δραστηρίων καὶ ἐθνοφελῶν, οἵτινες συνεκροτήθησαν εἰς τὴν Ξένην πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ Ἑλλάδι δυναστευομένων καὶ μαρτυρούντων συμπατριωτῶν. Διετέλεσε πρόεδρος Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς μεγάλης ἐκδηλώσεως πρὸς συγκέντρωσιν χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὴν διάθεσιν καὶ χρησιμοποίησίν του εἰς τὴν πατρίδα μας.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

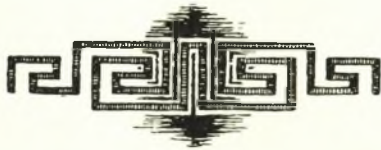
Ἐπίλεκτον μέλος τοῦ Συλλόγου Θεσσαλῶν Ἀμερικῆς «Ἄσκληπιός». Ὅσάκις ἐκλήθη νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ Ἔθνους, προθύμως ἐσπευσε καὶ δὲν ἐφείσθη κόπου καὶ θυσιῶν, ἵνα φέρῃ εἰς αἴσιον πέρασ τὸ κάθε ἔργον ποὺ τοῦ ἀνετέθη καὶ διεκρίθη παντοῦ.

Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΤΙΜΟΥΝ ΤΗΝ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑΝ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

Πρόεδρος του «'Ασκληπιού», επιδείξας λαμπράν δράσιν διά τήν ενίσχυσιν τής μετά τόν Β' παγκόσμιον πόλεμον πενομένης πατρίδος, εἰπών ἐπί λέξει πρὸς τοὺς ἀποδήμους Θεσσαλοὺς τὰ ἑξῆς: «'Εχομε ἱερὸν καθήκον νά φανοῦμε γενναϊοῦδροι καὶ νά δώσωμεν ψωμί στὰ ὄρφανά τῶν ἀδικοσκοτωμένων, νά δώσωμεν ἕως ὅτου πονέσῃ ἡ καρδιά μας» ('Απόσπασμα ἀπὸ λόγον στὰ 30χρονα τοῦ «'Ασκληπιού»).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΠΤΗΣ

Ἐκ Σκλήθρου Ἁγιάς. Εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν μετηγάστειυσεν εἰς Ἄμερικὴν, ἔνθα μετὰ τὰς κεκανονισμένας σπουδὰς, ἤσκησεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ συμβολαιογράφου. Ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον πνευματικὴν καὶ πατριωτικὴν δράσιν ὡς στέλεχος τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς ὀργανώσεως «ΑΧΕΠΑΝ», τιμηθεὶς πρὸς τοῦτο διὰ τὴν πολυσχιδῆ δράσιν του. Ἦδη διαμένει εἰς Τρίκαλα τῆς Θεσσαλίας.

ΚΩΝΣΤ. ΤΣΙΓΚΑΡΙΔΑΣ

Ἐκ Πύλης Τρικάλων. Εὑρίσκειται εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας Ἄμερικῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935. Ἐσπούδασεν τὴν ὀδοντιατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βοστώνης, λαβὼν ἐκ ταύτης τὸ πτυχίον του. Ἐξασκεῖ ἐπιτυχῶς τὸ ἐπάγγελμα του ἐν τῇ Πολιτεία τῆς Μασσαχουσέτης (BillERICA Mass).

ΘΩΜΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Θεσσαλῶν «'Ο Ἄσκληπιός». Κατὰ τὴν θητείαν εἰς τὸ τόσον ὑψηλὸν καὶ τιμητικὸν ἀξίωμα ἠγωνίσθη δι' ὅλων τῶν δυνάμεων, ὅπως συναγείρῃ τοὺς συμπατριώτας καὶ συμπαρισταθοῦν ὅλοι εἰς τὸ πλευρὸν τῶν μαχομένων εἰς τὰ βουνά τῆς Βορείου Ἠπείρου Συνελλήνων.

κά) πού οί κατοπινοί, οί διαδοχικά μετέπειτα δηλ. αποβιβαζόμενοι όμογενείς, εύρισκαν αποκούμπι, ήθικα στήριγμα, προστασία και καθοδήγηση στα πρώτα βήματά τους.

Σήμερα, μέσα στη μεγάλη και φιλόξενη Ἀμερική, ζούν και προάγονται περί τó ένα (1) εκατομμύριο περίπου όμογενείς, συγκεντρωμένοι σέ πυκνές συμπαγείς μάζες σ' όλα γενικά τά μεγάλα άστικά και βιομηχανικά κέντρα και διαμερίσματα αὐτῆς.

Σ' όλες σχεδόν τίς πολυάνθρωπες πολιτείες τῆς Β. Ἀμερικής και τοῦ Καναδά, υπάρχουν σήμερα έλληνικές παροικίες, οργανωμένες σέ Κοινότητες άνθοῦσες, με Ναοῦς και Σχολεία — ήμερήσια, νυχτερινά, απογευματινά, Κατηχητικά — λέσχες, Βιβλιοθήκες κι άλλα κέντρα πνευματικά κ' επιμορφωτικά, κοινοτικῆς, Συλλογικῆς και Ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας και δραστηριότητος.

Ἐπισκεπτόμενος τίς έλληνικές παροικίες και τά κέντρα τους σήμερα στην Ἀμερική, μένει με τήν έντύπωση ότι βρίσκεται μέσα σέ μία άλλη νέα Ἑλλάδα αναγεννημένη, σφύζουσα από ζωή, έθνικό παλμό και οικονομική εύρωστία!

Σωματεία, Σύλλογοι, Πατριωτικές Ἐνώσεις κι Ἀδελφότητες και παντοειδείς Ὀργανώσεις, άλλες με τοπικούς περιωρισμένους σκοποῦς κι άλλες με ανώτερες κ' ευρύτερες επιδιώξεις, όλες κι όλα άστόσο μαζί, ένα και μόνο ύπηρετοῦν κοινó σκοπό: τή διατήρηση και διάσωση τών φυλετικῶν γνωρισμάτων μέσα στη μεγάλη αὐτή χώρα με τόν πολυσύνθετο πληθυσμό τῆς — γλώσσας, θρησκείας και ιστορικῶν παραδόσεων — και τήν καλλιέργεια τοῦ αίσθήματος τῆς άγάπης και τῆς λατρείας πρὸς τήν αἰωνία Ἑλλάδα!

Μέσα στην Ἱστορία τών Ἑλληνικῶν Σωματείων και Ὀργανώσεων τῆς Ἀμερικής, έξέχουσα θέση κατέχει ή περιώνυμη γιά τήν έθνική δράση τῆς άλλοτε, «Π α ν ε λ λ ή ν ι ο ς Ἐ ν ω σ ι ς» γνωστή στό Πανελλήνιο (από κείνα τά χρόνια) γιά τίς πολλαπλές πρὸς τó Ἐ θ ν ο ς ύπηρεσίες τῆς. Σ' αὐτή όφείλεται ό συναγεμῶς τών Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικής κατά τούς Βαλκανικούς πολέμους κι' ή άποστολή 40 χιλιάδων περίπου στρατευσίμων στην άγωνιζόμενη (τότε) Ἑλληνική Πατρίδα!

Τή πατριωτική έκείνη Ὀργάνωση — μακαρίτισσα τώρα άς τή ποῦμε — άντεκατέστησαν πρὸ 40 περίπου ετών, οί περίφημες Ἑλληνο-Ἀμερικανικές Ὀργανώσεις «ΑΧΕΠΑΝ» και «ΓΚΑΠΑΝ» γνωστές και στην Ἑλλάδα άπ' τίς πολύκροτες ετήσιες έκδρομές τών μελῶν τους κι' άπ' τή κοινωνική κ' έθνική δράση τους.

Χάρις στη δράση κ' έπιρροή τών οργανώσεων αὐτῶν και τó εφαρμοζόμενο έκτοτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα τών διαφόρων Σχολῶν στοῦς Ἑλληνόπαιδες, ή θέση τοῦ έλλην. στοιχείου μέσα στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή τῆς Ἀμερικής, έχει σημαντικώτατα προαχθῆ κι' ή ήθικη άξία του επίσης έχει παρά πάντων άναγνωρισθῆ, σάν παράγοντος προόδου και πολιτισμοῦ μέσα στη συμπολιτεία.

Ἀξιόλογα είναι αληθινά τά έπιτεύγματα τῆς προόδου τών Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικής, σέ σχέση βέβαια και σύγκριση με τή πρόοδο στοιχείων άλλων έθνοτήτων, και στόν κλάδο βέβαια τόν οικονομικό, αλλά και στόν πνευματικό, καλλιτεχνικό κ' επιστημονικό τομέα επίσης.

Σέ χιλιάδες αριθμοῦνται σήμερα οί Ἑλληνες έπιστήμονες στην Ἀμερική (ιατροί, δικηγόροι, καθηγητές κλπ.) και οί καλλιτέχνες (ζωγράφοι, γλύπτες, μουσικοί, ήθοποιοί κλπ.) και άρκετές οί διασημότητες, σ' όλους γενικά τούς κλάδους τῆς επιστήμης και τῆς καλλιτεχνίας, πού τιμοῦν τó Ἑλληνικό όνομα στόν νέο Κόσμο.

Σύμφωνα με στοιχεία πού μᾶς παρέχει ή Ἀρχιεπισκοπή Ἀμερικής — Βορείου και Νοτίου — σέ μία πρόσφατη έκδοσή τῆς, στίς Ἡν. Πολιτείες υπάρχουν σήμερα 400 έλλην. Κοινότητες, 393 Κοινοτικοί Ναοί, 420 έφημέριοι (Ἱερο-

διάκονοι, Ἱεροδιδάσκαλοι κλπ.), 409 ήμερήσια Κοινοτικά Ἑλλην. Σχολεία και Ἰδιωτικά, με 18.095 μαθητές και μαθήτριες και 432 διδασκάλους και διδασκάλισσες. Ἐπίσης υπάρχουν 414 Κατηχητικά Σχολεία με 4.036 κατηχητές και κατηχήτριες και 46.495 κατηχόπαιδες.

Κατά τήν αὐτή πηγή, ή μετανάστευση τών έλληνικῆς καταγωγῆς ορθοδόξων χριστιανῶν, άρχισε από τοῦ έτους 1870, τά δε θεμέλια τοῦ πρώτου έλληνο-ορθοδόξου Ναοῦ τῆς «Ἀγ. Τριάδος» στη Ν. Ὀρλεάνη, έτέθησαν τó 1866, πρωτοβουλία έλλήνων εμπόρων.

Η ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ — ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ —

Ἡ Ἀρχιεπισκοπή Βορείου και Νοτίου Ἀμερικής, ίδρυθεῖσα τόν Μάιο τοῦ 1922 με έδρα τή Ν. Ὑόρκη, κάτω από τή πνευματική και διοικητική έξάρτηση τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως, ύποδιαιρεῖται σέ 10 επισκοπικές περιφέρειες. Ἐξ αὐτῶν δύο έχουν τίς έδρες στη Ν. Ἀμερική και Ἀυστραλία και όκτώ (8) στίς Ἡν. Πολιτείες.

Τό πνευματικό, οργανωτικό, εκπαιδευτικό και διοικητικό τῆς έργο και τó κοινοτικό τῆς επίσης, είναι πλουσιώτατο σέ έπιτεύγματα, κατά τά 40 αὐτά έτη τῆς ζωῆς τῆς, σ' όλους γενικά αὐτοῦς τούς τομείς τῆς πολύπλευρης έργασίας τῆς. Ὁ χάρος μας, βέβαια, δέν επιτρέπει τήν άνάλυση κι' ανάπτυξη τοῦ πνευματικοῦ και κοινωνικοῦ τῆς έργου. Ἐ αναφέρουμε όμως περιληπτικά τρία άπ' τά πιό αξιόλογα και σημαντικά καθιδρύματά τῆς. Τήν Ἱερά Θεολογική Σχολή τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τήν Ἀκαδημία Ἀγ. Βασιλείου και τή Φιλόπτωχο Ἀδελφότητα.

«Ο Τίμιος Σταυρός» ιδρύθηκε και λειτουργεῖ — με έδρα τή Βοστώνη — από τοῦ 1937, με τόν σκοπό, τόν καταρτισμό Ἱερέων έκ τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς νέας γενεάς, με προπαρασκευαστική τάξη γιά τούς νέους πού επιθυμοῦν νά τεθοῦν στην ύπηρεσία τοῦ Εὐαγγελίου. Στή Σχολή αὐτή ή φοίτηση είναι έξαετής, γίνονται δε δεχτοί άπόφοιτοι Γυμνασίου.

Ἡ «Ἀκαδημία Ἀγ. Βασιλείου» ιδρύθηκε και λειτουργεῖ από τοῦ 1944, κ' έχει σάν σκοπόν τόν καταρτισμό διδασκαλισσῶν έκ τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς γενεάς.

Τό ίδρυμα τοῦτο, περιλαμβάνει και Διδασκαλικό Κολλέγιο, Δημ. Σχολεῖο, Ἡμιγυμνάσιο, Κατηχητικό, Φροντιστήριο κλπ., ως και Ὀρφανοτροφείο Ἡλέων με 144 τροφίμους. Ἀπό τοῦ Σεπ)βρίου τοῦ 1959 λειτουργεῖ και Ὀρφανοτροφείο Ἀρρένων με 25 τροφίμους ως και Νηπιαγωγεῖα. Ἡ Ἀκαδημία διαθέτει επιβλητικό συγκρότημα κτιρίων, με προοπτική τήν ίδρυση κ' Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ένισχύεται δε στό πολύπλευρο τοῦτο έργο τῆς, κι' από τήν Ἑλληνο-αμερικανική οργάνωση «ΑΧΕΠΑ».

«ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ — ΠΡΟΝΟΙΑ»

Ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή μεταξύ άλλων φιλανθρωπικῶν ιδρυμάτων και πνευματικῶν κέντρων στη Ν. Ὑόρκη κι' άλλα-χοῦ, διατηρεῖ και Γηροκομεῖο, διάφορα έλληνικά Σχολεία, τμήμα Ὑίοθεσιῶν, οργάνωση Κοινωνικῆς Προνοίας και Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα, διακλαδομένη σέ 367 έλλην. Κοινότητες. Παράλληλα με τήν ένίσχυση και γενναιοδωρία τῆς «ΑΧΕΠΑ», ή μεγάλη οργάνωση «Π α ν α ρ κ α δ ι κ ῆ Ὀ μ ο σ π ο ν δ ί α» άπεφάσισε τήν άνέγερση Γυμναστηρίου, έντός τοῦ μεγάλου περιβόλου τῆς Ἀκαδημίας και τόν πλουτισμό αὐτοῦ. Πλουσιώτατες είναι κι οί έκδόσεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, με έπίσημο όργανο αὐτῆς τó μηνιαίο περιοδικό «Ὁ ρ θ ό δ ο ξ ο ς Πα ρ α τ η ρ η τ ῆ ς».

Τώρα άς προστεθῆ και τοῦτο: ό,τι στην όλη αὐτή, τήν αληθινά θαυμάσια οργάνωση τών άποδήμων Ἑλλήνων στην Ἀμερική, σημαντικά συνέβαλε και συμβάλλει και ό έλληνοφώνος τύπος — ήμερήσιος και περιοδικός — και ἴδια οί

δύο μεγάλες καθημερινές ἐφημερίδες τῆς Ν. Ὑόρκης «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» καὶ «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» μὲ τὶς ποικίλες, ἀλλὰ καὶ πλουσιώτατες σὲ ὕλη εἰκονογραφημένες ἐκδόσεις τους, πατριωτικοῦ πάντοτε περιεχομένου, πού σάν σκοπὸ τους μοναδικό ἔχουν, τὴ διατήρηση κι' ἀνύψωση τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ καὶ τὴ καλλιέργεια τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης τῆς νέας Ἑλληνο-αμερικανικῆς γενεᾶς πρὸς τὴ πατρίδα τῶν φώτων καὶ τῆς σοφίας, τὴ κοιτίδα καὶ μητέρα τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν αἰώνια Ἑλλάδα!

Πάντως, ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς, ἀποτελεῖ σήμερον κεφάλαιο μέγα, γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα καὶ πρέπει νὰ διαφυλαχθῆ με στοργή, ἢ ἱστορικὴ ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπέρτατο Ἐθνικὸ συμφέρον, τὸ ἀπαιτεῖ!..

ΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΙ — ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΑΥΤΩΝ

Ἐνα σημαντικὸ τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδά, ἀποτελοῦν οἱ Θεσσαλικῆς καταγωγῆς ὁμογενεῖς, Ἑλληνες ὑπήκοοι κ' ἐκ γενετῆς ἢ καὶ πολιτογραφησέως ἀμερικανοὶ πολῖτες. Δὲν ὑπάρχει βέβαια στατιστικὴ, ἀλλὰ κατὰ προχειροὺς ὑπολογισμοὺς, οἱ ἀνὰ τὸν Ν. κόσμον διαβιούντες Θεσσαλοὶ ἀνέρχονται σὲ 60 - 70 χιλιάδες περίπου, κατεσπαρμένοι κι' αὐτοί, κατὰ τὴν αὐτὴ ἀναλογία μὲ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς, στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδά: Ν. Ὑόρκη, Δεντρώι, Σικάγο, Φιλαδέλφεια, Βοστώνη, Λόελ, Μόντρεαλ κλπ., ὅπου πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν διακριθεῖ καὶ γιὰ τὸ ἐμπορικὸ κ' ἐπιχειρηματικὸ τους γενικὰ πνεῦμα ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ τους κατάρτησιν καὶ τὴ Κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ τους ἐπίσης δράσιν.

Γιὰ τὴν Ἱστορίαν, ἀξίζει νὰ σημειωθοῦν ἐδῶ, τὰ ὀνόματα τῶν δύο μεγαλωνύμων Θεσσαλῶν πατριωτῶν: Ἀ. Π. Ρήγγα καὶ Δ. Π. Πολυμέρη, τοῦ πρώτου ἀπὸ τὰ Κανάλια τοῦ Βόλου καὶ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὴ Ζαγορά τοῦ Πηλίου, πού ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρωτοπόροι τῶν Θεσ(α)λῶν μεταναστῶν στὴ χώρα αὐτὴ, ἀλλὰ κι οἱ μετέπειτα συμπαραστάτες καὶ καθοδηγητὲς ὄλων σχεδὸν τῶν Θεσσαλῶν πού τοὺς ἀκολουθοῦσαν καὶ ἰδίαν ἐκείνων πὺν ἀποβιβάζομενοι στὴ Ν. Ὑόρκη, χωρὶς συστάσεις ἄλλες καὶ γνωριμίες, ἀναζητοῦσαν κάποιον ἠθικὸ στήριγμα κι' ἀποκοῦμπι, μέσα σ' ἕνα ἄγνωστο ὀλότελα γι' αὐτοὺς (τότε) κόσμον, πού θὰ τοὺς βοηθοῦσε στὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας κι ἀξιοποίησίν τους.

Ἀξίζει βέβαια, νὰ ρίξουμε λίγον, ἔστω κι' ἀμυδρό φῶς δημοσιότητος, πάνω στὶς μορφές τῶν Θεσσαλῶν αὐτῶν πατριωτῶν — Ἀ. Π. Ρήγγα ἀπὸ τὰ Κανάλια καὶ Δ. Π. Πολυμέρη ἀπὸ τὴ Ζαγορά — πού παιδιὰ ἀμούστακα τότε ἀκόμα, βρέθηκαν (κατὰ τὸ 1880 συντροφημένοι στὴ Ν. Ὑόρκη, στοὺς χρόνους ἐκείνους, πού ἡ μεγάλη αὐτὴ κοσμοπολιτεία βρισκόνταν πάνω στὸν οἰκοδομικὸ τῆς ὀργασμοῦ καὶ στὴ διαμόρφωσίν της, καὶ πού μὲ μόναν ἐφόδιον — τὰ παιδιὰ αὐτὰ — τὸ θάρρος, τὴν ἐργατικότητα κ' ἐπινοητικότητα καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸ τους δαιμόνιον, μπόρεσαν μέσα σὲ λίγα χρόνια, ἀπὸ μικροπωλητὲς σιγαρέττων, καφέ, λεμονάδων καὶ παγωτῶν, νὰ ἐξελιχθοῦν σὲ Μένετζερς καὶ Μπίζνεσμιν (ἐπιχειρηματίας), νὰ δημιουργήσουν δηλαδὴ ἀξιόλογες ἐπιχειρήσεις Ξενοδοχείων Ὑπνου καὶ Φαγητοῦ, στὴ πιὸ κεντρικὴ καὶ πολυσύχναστη γωνία τῆς ἀπέραντης αὐτῆς πολιτείας, κατάντικρον σχεδὸν τῆς ἐξόδου τοῦ «Γράνδ Σεντράλ» — τοῦ μεγαλυτέρου σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ κόσμου — καὶ μὲ τὸν καιρὸ νὰ γίνον κύριοι καὶ κάτοχοι ὄλων τοῦ τεραστίου σὲ ὄγκον καὶ διαστάσεις ἀκινήτου!

Ἀλήθεια, ποῖος Ἑλληνας ἐπίσημος ἢ ἀνεπίσημος, μετανάστης ἢ περαστικός δὲ πέρασε ἀπὸ κεῖ μέσα καὶ δὲν ἔνοιωσεν τὸ ψυχικὸ ξεκούρασμα ἀναπνέοντας τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς μακρινῆς γλυκεῖας καὶ γαλανῆς Πατρίδος!!

Ναί, τὸ Μέγαρον ἐκείνον τῶν Ρήγγα καὶ Πολυμέρη — τὸ «ΑΘΗΝΑΙ» — μὲ τοὺς ξενῶνες του, ἦταν ἕνα κομμάτι Ἑλλάδος μέσα στὴ καρδίαν τῆς Ἀμερικανικῆς κοσμοπολιτείας!!

Ἦταν τὸ ἐντευκτήριον καὶ τὸ μοναδικὸ τότε πνευματικὸ κέντρο τῶν διανοουμένων Ἑλλήνων καὶ ὄλων γενικὰ τῶν παραγόντων τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Ν. Ὑόρκης.

Μέσα στὰ πολυτελῆ σαλόνια τῶν Ξενοδοχείων Ρήγγα καὶ Πολυμέρη, συνάζονταν κάθε τόσο οἱ πρόκριτοι καὶ πέρνανε ἀποφάσεις καὶ γιὰ τ' ἀφορῶντα τὴ παροικία καὶ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Ἀμερικῆς ζητήματα καὶ γιὰ Ἐθνικοὺς ἐπίσης σκοποὺς, διεξαγωγῆ ἐράνων κ.λ.π.

Κατὰ τὸ 1924, κουρασμένοι πιά ἀπὸ τὴν πολυετῆ ἐργασία, ἀλλὰ κι ἀπὸ δολλάρια, μεταβίβασαν τὴν ἐπιχειρήσιν τους σὲ μεγάλη Ἀμερικανικὴ Ἑταιρεία καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς πενταετίας καὶ τὴ κυριότητα τοῦ ἀκινήτου, ἀντὶ ἑκατοντάδων χιλιάδων δολλαρίων. Μὲ τὸ τεράστιον αὐτὸ — γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — φορτίον τῶν δολλαρίων κι ἀποθεμάτων τους, οἱ φτωχοὶ κι' ἀσχημοὶ ἄλλοτε ἐκείνοι Θεσσαλοὶ μετανάστες, κατῆλθαν στὴν Ἑλλάδα πολυτάλαντοι τώρα, καὶ ὁ μὲν Ἀ. Π. Ρήγγας ἐπεδόθηκε ἔκτοτε σ' ἐφοπλιστικὲς ἐπιχειρήσεις, ὁ δὲ Δ. Π. Πολυμέρης, διέθεσε τὸν πλοῦτον του, ἐνεργετῶντας τὸν τόπον του — τὴν ἀγαπημένην του Ζαγορά — καὶ τὸ Πῆλιον γενικότερα. Τὸ ὄνομα του ἔχει ἤδη συνδεθεῖ μὲ τὰ περίφημα πολυμέρη κληροδοτήματα Ζαγορᾶς καὶ μὲ τὸ ὀδικὸ δίκτυον τοῦ Πηλίου.

Ἄς σημειωθῆ τώρα σάν λεπτομέρεια, ὅτι ὁ Δ. Π. Πολυμέρης — ἀείμνηστος κι' αὐτός — ἦταν ὁ πρῶτος πού πήρε θέση στὸν τιμητικὸν κατάλογον τῶν δωρητῶν καὶ εἰσφορέων τῆς «Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν» κατὰ τὴν ἰδρυσήν της, μὲ τὴ πρώτην του ἐκείνην εἰσφοράν ἐκ δρχ. 5.000, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1929.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

Οἱ Θεσσαλοὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδά, εἶναι ὀργανωμένοι κι' αὐτοὶ σὲ πλείστα ὅσα Σωματεία, Συλλόγους καὶ Ἀδελφότητες, τοπικοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον χαρακτῆρος, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῶν μικροαναγκῶν τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τῶν μελῶν τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ γενικότερους κι ἀνώτερους ἐπίσης σκοποὺς κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἀπὸ τὰ παλαιότερα, θὰ σημειώσωμε ἐδῶ τὴν Ἀδελφότητα τῶν Κεραμιδιωτῶν μὲ κοινωνικὴν δράσιν ἀξιολογῆ καὶ τὴ μετέπειτα «Πατριωτικὴ Ἐνωσις» στὸ Χάρτφορντ τῆς Καννεκτικούτῆς. Ἀπὸ τὰ σημερινὰ, τὰ πιὸ σημαντικὰ ἐξ ὄλων τῶν Θεσσαλικῶν Σωματείων εἶναι ὁ «Ἀσκληπιὸς» μὲ ἔδραν τὴ Ν. Ὑόρκη, ἢ γυναικεῖα ὀργάνωσις «Θέτις» καὶ τὸ γνωστὸ πού φέρει τὸν τίτλον «Ρήγγας Φεραῖος» μὲ τὴν περίφημην γυναικεῖαν ὀργάνωσιν αὐτοῦ «Ἡ Πηνελόπη» μὲ ἔδραν τὴ Βοστώνη καὶ παρμυτήματα στὸ Δετρώιτς Μίτσιγκαν καὶ σὲ διάφορες ἄλλες πολιτείες.

Τὴ Διοίκησιν τῶν Σωματείων τούτων καὶ ὀργανώσεων ἀπετέλεσαν κατὰ καιροὺς καὶ ἀποτελοῦν, οἱ ἐπιφανέστεροι ἐκ τῶν ἀποδήμων Θεσσαλῶν στὴν Ἀμερικὴ, πού μὲ τὴ γνώσιν καὶ τὴ δραστηριότητά τους, τὸ κύρος καὶ τὴν ἐπιρροήν τους, τίς σχέσεις καὶ τίς γνωριμίες τους μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀμερικανικῶν Ἀρχῶν κ' ἐπισήμων, ἀνύψωσαν αὐτὰ σὲ ὀργανώσεις περιωπῆς κύρους καὶ πατριωτικῆς ἀκτινοβολίας.

Μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἐπιφανῶν Θεσσαλῶν πατριωτῶν πού δροῦν στὸ προσκήνιον καὶ πρωτοστατοῦν στὴν ὀργάνωσιν τῶν ὁμογενῶν καὶ σὲ κάθε κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ κίνησιν, ἀναφέρουμε ἐνδειχτικὰ τοὺς κ.κ. Γ. Ράπτη, Κ. Τσαγκάδα, Δ. Γκιάτα, Σεκλεζιάτη κλπ. ἐκ τῶν ζωτικότερων παραγόντων τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ στὴν μεγάλην αὐτὴν συμπολιτεία.

Ὁ κ. Γεώργ. Ράπτης Συμβολαιογράφος

ἐκ Σκλήθρου τῆς Ἀγιάς, ἐνθουσιώδης, ἀλλὰ καὶ βαθυστόχαστος πατριώτης, προικισμένος μὲ πλούσια ψυχικὰ καὶ διανοητικὰ χαρίσματα, ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας εἶχε ἀφιερωθεῖ μὲ ἱεραποστολικὸ ἀληθινὰ ζῆλο στὴν ὀργάνωση τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Ἀμερικῆς καὶ στὴ μελέτη τῶν προβλημάτων ποὺ ἀφοροῦν τὴ νέα ἑλληνο-ἀμερικανικὴ γενεά, τὴ διατήρηση δηλονότι τῶν ἑλληνοπαίδων στὰ πάτρια ἥθη, ἔθιμα καὶ παραδόσεις τοῦ ἔθνους, πιστεύοντας ὅτι τὰ ἑλληνοπαῖδα αὐτά, τὰ γεννηθέντα στὴ μεγάλη αὐτὴ πατρίδα, γιὰ νὰ διατηρήσουν τὰ φυλετικὰ τῶν γνωρίσματα μέσα στὴν ἀπέραντη χοάνη τοῦ ἀμερικανικοῦ χωνευτηρίου — τὴ πίστη καὶ τὴ γλῶσσα τῶν πατέρων τους καὶ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης πρὸς τὴ γενέτειρα τῶν γονέων τους — εἶναι ἀνάγκη νὰ τύχουν ἑλληνοπρεποῦς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, ὥστε ἐμπνεόμενα κι αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἐνδοξὴ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς πατρίδας, νὰ ὑπερηφανεύονται γιὰ τὴ καταγωγή τους.

Ναί, αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ὠδήγησε τοὺς ἐπίλεκτους ὁμογενεῖς τῆς Ἀμερικῆς, στὴν ἴδρυση τῶν δύο μεγάλων ἑλληνο-ἀμερικανικῶν ὀργανώσεων «ΑΧΕΠΑΝ» καὶ «ΓΚΑΠΑΝ» καὶ στὴν ἀπὸ κοινὸ ἐνίσχυση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς ἑλληνοορθόδοξου ἐκκλησίας στὴ χώρα αὐτή.

Ὁ κ. Γ. Ράπτης — ἐπίλεκτο ἡγετικὸ στέλεχος τῆς «Ἀχέπαν» καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματῶν τους, ἔχει μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία, ποὺ ἀξίζει νὰ σημειώσωμε περιληπτικὰ ἓνα μέρος αὐτῆς:

Τὸ 1907 σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν ἐγκαταστάθηκε τὸ πρῶτον στὴ Ν. Ὑόρκη καὶ τὸ 1909 κατατάχθηκε στὸν Ἱερὸ Λόχο τῶν ἑλληνοπαίδων ποὺ εἶχε ἰδρύσει ὁ τότε πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος στὴν Οὐάσιγκτων, ἀείμνηστος Λ. Κορομηλάς.

Τὸ 1913 ἴδρυσαν μὲ τὸν Ζαχ. Ζαχαρὸ καὶ τὸν Βασ. Φιλίππιδη στὸ Δετρώιτ Μίτσιγκαν, Θεσσαλομακεδονικὸ Σὺλλογο, στὸν ὁποῖο ὀφείλεται ἡ ἴδρυση Ναοῦ καὶ ἑλληνικοῦ Σχολείου στὴν πόλη αὐτὴ καὶ ἡ διεξαγωγὴ ἐράνων γιὰ τοὺς τραυματίες τῶν πολέμων, ὡς καὶ ἡ ἀποστολὴ ἀλευρῶν στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν ἀποκλεισμὸ καὶ 5.000 δολλαρίων στὸν ἐθνικὸ μας στόλο.

Τὸ 1918 διέκοψε τὰ μαθήματά του στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Δετρώιτ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα, κατὰ τὸν πόλεμο ἐκεῖνο, στὸν Ἀμερικανικὸ Στρατό.

Ἰδρυτῆς καὶ διοικητῆς τῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς ὀργάνωσης Ἀπομάχων τοῦ Ἀ' Παγκοσμίου Πολέμου, ἠγῆθηκε ἐνὸς τμήματος αὐτῆς κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκδρομὴ τῶν Λεγεωναρίων τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1930, συναποκομίζοντας σημαίες κ' ἐμβλήματα τῶν 48 τότε Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς — δώρων συμβολικῶν — ἐκ μέρους τῶν Κυβερνητῶν, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, παρασημοφορηθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἐλευθ. Βενιζέλου.

Κατὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1938, ἠγῆθηκε τῆς ἐκδρομῆς στὴν Ἑλλάδα τῶν «Υἱῶν τοῦ Περικλέους» τμήματος τῆς «ΑΧΕΠΑΝ», παραμείνας ἔκτοτε εἰς Ἑλλάδα.

Κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἐνετάχθη αὐθόρμητα στὴ συμμαχικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ τοῦ Force 133 τῆς Ὄργαν. Ο.Σ.Σ., ὅπου καὶ τοῦ ἀπονεμήθηκε πιστοποιητικὸ Μ. Πατριώτου παρὰ τοῦ Στρατάρχου Ἀλεξάνδερ, Διοικητοῦ Συμμαχικῶν δυνάμεων Μεσογείου, εἰς ἀναγνώριση τῶν ὑπηρεσιῶν του. Μετὰ τὴ λήξιν τοῦ πολέμου ἐπανακάμψας εἰς Ἀμερικὴν, ἐσυνέχισε τὴν κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ του δράση. Ἦδη ἀπὸ Σετίας εὐρίσκεται εἰς Ἑλλάδα, ἐγκατεστημένος στὰ Τρίκαλα Θεσσαλίας.

Ἄξιο ἰδιαίτερης μνείας εἶναι τὸ σχέδιο τοῦ κ. Ράπτη καὶ ἡ προσπάθειά του ὅπως συμπῆξιν οἰκονομικοὺς ὁμίλους στὴν Ἀμερικὴ, μὲ πρόγραμμα καὶ σκοπὸ νὰ μεταφερθοῦν τὰ κεφάλαιά τους στὴν Ἑλλάδα γιὰ ἐπενδύσεις.

Δυστυχῶς καμμιὰ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δὲν ἐνδιαφέρθηκε ὡς τὰ τώρα σοβαρὰ γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κεφάλαιο

— κεφάλαιο Ἐθνικὸ — ποὺ λέγεται «Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς», ἀλλ' οὔτε καὶ σκέφτηκε νὰ ἐνθαρρύνῃ τουλάχιστον τέτοιες φιλότιμες πατριωτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ διαθέσεις μὲ ἀνάλογο νομοθετικὰ μέτρα, ὥστε καὶ τὴ κάθοδο τῶν ἑλληνοαμερικανικῶν κεφαλαίων στὴν Ἑλλάδα νὰ διευκολύνῃ καὶ τὴν ἀσφάλεια τῶν χρημάτων τῶν ξενητεμένων τέκνων τῆς Πατρίδος ἐπίσης νὰ κατοχυρώσῃ ἀπὸ κάθε ἐνδεχομένη μεταβολὴ περιστάσεων κι ἀπὸ κάθε ἀντιξοότητα.

Ὁ Κων. Τσαγκάδας διαπρεπὴς Δικηγόρος καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἐπίσης ἀξιωματῶν καὶ ἡγετικῶν τῆς «ΑΧΕΠΑΝ» στελεχῶν ἐκ Σκλήθρου τῆς Ἀγιάς καὶ αὐτὸς καταγόμενος, κατέχει διακεκριμένη θέση μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς Ἀμερικῆς ἐκτιμώμενος παρά πάντων γιὰ τὸ ἐξαίρετο ἦθος καὶ τὸν χαρακτήρα του.

Ὁ κ. Κων. Τσαγκάδας εἶναι γνωστὸς καὶ στὸ βῆμα τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηνῶν «ΠΑΡΝΑΣΟΣ» ἀπὸ τὶς ὁμιλίαις του καὶ στὸ εὐρύτερο ἐπίσης ἑλληνικὸ κοινὸ ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ τῶν «ΑΧΕΠΑΝ» στὴν Ἑλλάδα τὸ 1936 ὡς Ἀρχηγοῦ τότε τῶν μελῶν τῆς ὀργάνωσης αὐτῆς, ἀλλὰ κι ἀπὸ τὴ κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ δράση του γενικώτερα καὶ τὶς συχνῆς ἐπίσης ἐπισκέψεις του στὴν ἀγαπημένη του Θεσσαλικὴ πατρίδα.

Θὰ ἦταν βέβαια παράλειψη ἐὰν στὸ Κεφάλαιο τοῦτο τῶν προσωπικοτήτων τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, δὲ δίναμε τὴν ἀνάλογο τιμητικὴν θέσιν στὶς φυσιογνωμίας δυὸ ἀκόμα ἐπιλέκτων πατριωτῶν, ποὺ τιμοῦν τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα στὸ νέο κόσμον τῶν κ.κ. Κων. Διαμαντῆ καὶ Κων. Ματαραγκιάτη.

Ὁ Κων. Διαμαντῆς — Charles Diamond, ὅπως εἶναι γνωστὸς — ἐκ Καρδίτσης καταγόμενος καὶ ἐκ τῶν ζωτικωτέρων παραγόντων τοῦ ἀποδήμου ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, κατέχει ἐξέχουσα θέσιν μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς περιφέρειας ἰδίᾳ τῆς πολιτείας Wayne Michigan, ὅπου καὶ πολιτεύεται. Ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐκεῖ δράση κ' ἐπιρροή του, τὸν κατέστησαν ὄνομαστο καὶ δημοφιλέστατο σ' ὅλη γενικὰ τὴν ἐκλογικὴ περιφέρειά του. Κίνητρο τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐκλογικῶν ἀγώνων τοῦ κ. Διαμαντῆ εἶναι, ἡ εὐγενὴς φιλοδοξία κ' ἐπιδίωξή του, ὅπως ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς πολιτείας Michigan ἐξυπηρετήσῃ καὶ προαγάγῃ τὴ θέσιν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς περιοχῆς του.

Ἐπαλλήλος ἄλλοτε τοῦ Ταμείου τῆς κομιτείας αὐτῆς καὶ ἤδη πρόεδρος τῶν ἐνόρκων τοῦ Κακούργοδικείου τῆς πολιτείας Detroit Mich. ἀνήκει στὸ Δημοκρατικὸ κόμμα τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν, ἐκλεγόμενος κατὰ συνέχεια πρόεδρος τῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς Δημοκρατικῆς Λέσχης τῆς κομιτείας Wayne Mich. γεγονὸς ποὺ ἀποτελεῖ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν τῆς προσωπικότητός του. Ἐκλεκτὸ ἐπίσης στέλεχος τῆς «ΑΧΕΠΑ» ὑπηρετήσῃ μὲ ἐξαιρετικὴ ἱκανότητα τοὺς σκοποὺς της καὶ ὡς πρόεδρος τοῦ τμήματος Ἄλφα τῆς πολιτείας Detroit, καὶ ὡς ὑπατος μετέπειτα Κυβερνήτης τῆς αὐτῆς ἑλληνο-ἀμερικανικῆς ὀργάνωσης, τὴν ὁποία καὶ ἀντιπροσώπευσε κατὰ καιροὺς σὲ πλεῖστα ὅσα ἐθνικὰ κατὰ τόπους συνέδρια.

Ὡς Διοικητῆς ἐξ ἄλλου τοῦ ἑλληνο-ἀμερικανικοῦ τμήματος 100 τῆς Ἀμερικανικῆς Λεγεῶνος καὶ πρόεδρος τῆς «Πανθεσσαλικῆς Ἐνώσεως Δετρώιτ Μίτς.» Ὁ κ. Κων. Διαμαντῆς ἀνέπτυξε ἀξιόλογη δράση, ἀποσπᾶσας τὴ γενικὴ ἀναγνώριση κι ἐκτίμησιν ἐκ μέρους τῶν παραγόντων τῶν μεγάλων αὐτῶν Ὄργανώσεων, γιὰ τὶς ἐξοχες ἀληθινὰ ὑπηρεσίες του.

Πάντως, ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ του σὲ ὅλες γενικὰ τῆς ἐθνικο-θηρησκευτικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς παροικίας Δετρώιτ καὶ ὁ πρωτεύωντας ρόλος του, σὲ ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἑλληνισμὸ τῆς

Ἀμερικῆς θέματα καὶ προβλήματα, τὸν ἀνύψωσαν στὴ συνείδηση τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς παροικίας του καὶ τὸν ἐπέβαλαν στὴν ἀγάπη κ' ἐκτίμηση τοῦ ἑλληνισμοῦ γενικώτερα, στὴ μεγάλη αὐτὴ χώρα τῆς Ὑπερατλαντικῆς δημοκρατίας.

Mr. Charles N. Diamonde
18,911 Lindsay St. Detroit 35, Michigan

(Στοιχεῖα κ. Γεωργ. Ράπτη) U.S.A.

ΚΩΝΣΤ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΙΩΤΗΣ

Ὁ κ. Κων. Ματαραγκιώτης — Cus MARTIN, ὅπως εἶναι ἐκεῖ γνωστός — ἐκ Τρικάλων τῆς Θεσσαλίας καταγόμενος καὶ ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν ἐγκατεστημένος στὴ πόλη Des Moines Iowa τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, χαίρει φήμης μεγάλου καὶ θερμοῦ πατριώτου, μὲ πλούσια ἀληθινὰ αἰσθήματα καὶ ἀξιοθαύμαστη κοινωνικὴ καὶ πατριωτικὴ δράση.

Σ' αὐτὸν ὀφείλεται καὶ στὶς ἄοκνες καὶ ἐπίπονες προσπάθειες κ' ἐνέργειές του, ἡ συλλογὴ καὶ ἀποστολὴ — ἐξ ἰδίων καὶ ἀτομικῶν του κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξόδων — 60.000 περίπου δεμάτων κάθε εἶδους ρουχισμοῦ, ὑποδημάτων καὶ ἄλλων χρειωδῶν ἀνάγκης, πρὸς ἀνακούφιση τῶν βομβοπλήκτων Τρικάλων καὶ Καρδίτσας κατὰ τὸ 1941, ὅτε ἡ περιοχὴ αὐτὴ ὑπέστη τὴν ἐπιδρομὴ καὶ τὸν ἄγριο βομβαρδισμό ἐκ μέρους ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων. Χάρης δὲ στὴ μεγάλη ἐπιρροή ποῦ ἀσκοῦσε καὶ ἀσκεῖ ἡ προσωπικότητά του στὴ περιφέρειά του, ἐπέτυχε ὅπως ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ W.H.O. τῆς πολιτείας Des Moines ἐγκαινιάσῃ καὶ θέσῃ σὲ λειτουργία — στὸν Σταθμὸ του — τακτικὴ ἡμερήσια ἐκπομπὴ ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ βομβαρδισμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τῆ συλλογῆ καὶ ἀποστολῆ δεμάτων βοηθείας ἐκ μέρους ἀμερικανικῶν οἰκογενειῶν, στὴν ἀγωνιζομένη τότε Ἑλλάδα!

Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο τοῦ Δήμου Τρικκαίων, εἰς ἀναγνώριση τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐτίμησε αὐτὸν, ἀπαθανάτησαν τὸ ὄνομά του, μὲ τὴν μετονομασίαν μίᾳ ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀρτηριῶν τῶν Τρικάλων, εἰς ὁδὸν Κ. Ματαραγκιώτη.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἐξ ἄλλου Κυβέρνηση, εἰσηγουμένου τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς στὴν Οὐασινγκτὼνα, ἐτίμησε τὸν κ. Κ. Ματαραγκιώτη, παρασημοφορήσασα αὐτὸν, γιὰ τὶς διακεκριμένες πρὸς τὴ πατρίδα ὑπηρεσίες του.

Ὁ κ. Κων. Ματαραγκιώτης, τυγχάνει καὶ ἐνεργὸ μέλος τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος στὴ πόλη Des Moines, ἐκλεγείς πολλάκις καὶ πρόεδρος αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ τμήματος τῆς «ΑΧΕΠΑ» τῆς αὐτῆς πολιτείας καὶ περιοχῆς τὴν ὁποία καὶ ἀντεπροσώπευε κατὰ καιροὺς, κατὰ τὰ ἐτήσια αὐτῆς Ἐθνικὰ Συνέδρια.

(Στοιχεῖα κ. Γεωργ. Ράπτη)

Mr. Gust Martin
640 38th St. Des Moines Ia

Εὐχῆς βέβαια ἔργο θὰ ἦταν, εἴαν οἱ ἐπιφανεῖς αὐτοὶ Θεσσαλοὶ πατριῶτες ποῦ κτέχουν θέση ἡγετικὴ ἀνάμεσα στὶς χιλιάδες τῶν ἀποδήμων συμπατριωτῶν μας, διατηροῦσαν στενωτέρη σχέση κ' ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν, ποῦ ἀποτελεῖ τὸ Πνευματικὸ Κέντρο, ἀλλὰ καὶ τὸν συνδετικὸ δεσμό τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς τέκνων τῆς Θεσσαλίας, γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς ἔργου καὶ προαγωγὴ τῶν κοινῶν σκοπῶν κ' ἐπιδιώξεων.

ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΒΡΑΔΥΝΗ ΑΓΑΠΗ

Γ. ΑΝΘΟΥΣΗ

Γιατί νὰ ἔρθεις τόσο ἀργά, τώρα ποῦ δὲν μοῦ μένει μιὰ στάλα πίστες καὶ καρποὶ εἶναι σάπιοι τὰ ὄνειρά μου· μιὰ νέα ἢ ψυχὴ μου καλογοιᾶ, σ' ἄδειο κελλὶ κλεισμένη καὶ πνίγει μὲς τὶς προσευχῆς τὰ λόγια τοῦ ἔρωτά μου.

Ἦ νὰ μποροῦσες μιὰ χαρὰ μέσα μου ν' ἀναστήσεις νὰ μὴ τὴν πνίξει ἢ ἐπίβουλη πικρὴ μου ἀμφιβολία, τὴν ἄδεια ὑδρία τῆς καρδιάς μὲ ἀγάπη νὰ γεμίσεις, Ἐσύ, ποῦ εἶσαι ὡς θλιβερὴ τοῦ πόνου μου ἀρμονία.

Μὰ μήτε ἐσένα ἢ ἀνοιξη στὸ μετωπὸ σου ἀνθίζει καὶ σένα ὁ πόνος — μέλισσα — σοῦ φίλησε τὰ χεῖλη· σβηστή ἢ φωτιά τῆς νιότης σου ποῦ ὡς μυγδαλιὰ λυγίζει τοῦ καιροῦ ὁ ἀγέρας στὸ βουβὸ σκοτεινιασμένο δεῖλι.

Κι' ἡ ἀγάπη μου δὲν εἶναι πιά ἢ γεμάτη περηφάνεια κόρη ποῦ ἐπόθει τὸ ἄπειρο στὰ χέρια νὰ κρατήσῃ· βαστᾶ τοῦ πόνου αἱμάτινα τὰ θλιβερά στεφάνια καὶ μὲ τὰ ρόδα τῆς πικρῆς καρδιάς τάχει στολίσει.

Πίσω μᾶς ἄφησε ἡ ζωὴ σὰ μιὰ κακιὰ μητέρα· ὅλα μᾶς κούρασαν γι' αὐτὸ κι' ἡ ἀγάπη μας ἄς γίνεῃ σὰ μιὰ γεμάτη θαλπωρὴ τοῦ φθινοπώρου ἡμέρα, μὲ ἥλιο θερμὸ τὴν ἄρρωστη ψυχὴ μας νὰπραῦνει.

Κ Ο Ρ Α Σ Ι

Δ. ΑΤΣΑΛΗ

Κοράσι δεκοχτάχρονο νεραΐδογεννημένο.
Ὁρφάνεια δὲν ἐγεύτηκε σὰ μίσηπεν ὁ Κύρης,
τί τὴν ἐστάθηκ' ἀδερφός, κύρης καὶ κηδεμόνας.
Πάνω στὴ νειότη τὴν πολλὴ τὸν Κωνσταντὴν ὀρέχτη,
τὸν Κωνσταντὴ τῆς Κερατσῶς ποῦ τονε κράζαν λύκο.
Μὰ ὁ Κωσταντῆς ὁ καπερὸς ἄλλοῦθε ναι γερμένος.
Σ' ἀπελπισμένον παλεμὸ μὲ στοιχειωμένες φάρες.
Καὶ μιὰ μικρὴ διαβόλισσα μαύρισε τὴν καρδιά του
καὶ τοῦδωκε διπλὸν καῦμὸ καὶ τονε δέρν' ὁ πόνος.
Ὅμως τ' ἀδέρφι τὸ καλὸ τὴν εἶχε κανακάρα.
Πιάνει μηνάει τοῦ Κωσταντῆ νὰ ῥθοῦνε σὲ κουβέντα.
— «Ἄκου, ἀδερφέ μου Κωσταντῆ, ἄκου καλέ μου φίλε.
Ἡ κοπελλιὰ μεγάλωσε κι' ἀποζητᾶ τὸν ἄντρα.
Κάλλιο ἔχω νᾶναι δάσκαλος ὁ Κωσταντῆς ὁ λύκος,
κάλλιο ἔχω νᾶναι μπεσαλῆς ἀφέντης στὸ κορμί της,
παρὰ νὰ τὴνε δῶ στερνὰ σὲ χέρια μολεμένα.»
— «Ἄκου καὶ σὺ σταυραδερφέ, ἄκου καλέ μου φίλε.
Ἐχω τὸν πόνον ἔξάδερφο τὴν πίκρα μακαντάση,
πουρνὸ μὲ δέρν' ὁ Χάροντας βράδυ τὸν μακελλεύω,
καὶ θέλω νᾶμαι λεύτερος νὰ κονταροχτυπιέμαι
μὲ τὰ στοιχεῖα ποῦ μὲ πατοῦν στὴν πλάτη καὶ στὸ
σβέρκο.

Κι' εἶμαι σὰν ὄρνιο νησικὸ π' ὀρέγεται ψοφίμα...
Μὲ κυβερνᾶν τὰ πάθια μου, τὴν ἀφεντιά μου τρέμω.
Δὲν ἔχω ἔμπρός μου τὸν καιρὸ, πίσω μου τὸ κουράγιο,
νὰ ρίξω σ' ἄμυαλη ποδιὰ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου.
Μὲ παραστέκεις δάσκαλο κι' ἀφέντη στὸ κορμί της
κι' ἐγὼ νογῶ τὴν μπιστικιά στὴ λύπη καὶ τὸν πόνον,
νὰ μοῦ γλυκαίνει τὸ χαμὸ στοῦ μακελλιοῦ τὶς μπόρες».